

Het College van Burgemeester en Wethouders
van de Gemeente Wijdmeren
T.a.v. mevrouw R. van Rijn
Rading 1
1231 KB LOOSDRECHT

Wijdmeren, 20 januari 2022

Onderwerp: Advies over het Beleidsplan Vergrijzing 2022-2032

Geacht College,

Op 10 januari 2022 ontving de Adviesraad het Beleidsplan Vergrijzing 2022-2032 van mevrouw Zoetmulder-Oosting van de gemeente. Onze dank voor de snelle toezending, aangezien de inkt bij wijze van spreken nog amper was opgedroogd.

Omdat het de bedoeling is dat de huidige gemeenteraad als "opdrachtgever" nog het beleidsplan vaststelt, is ons gevraagd om op korte termijn een advies uit te brengen. De Adviesraad heeft het beleidsplan in haar reguliere vergadering van 14 januari 2022 en in een extra vergadering op 17 januari 2022 besproken.

Hierbij ontvangt u ons advies.

Algemeen oordeel over het beleidsplan

Het beleidsplan geeft een goed en integraal beeld van de problematiek en van de opgave waarvoor de gemeente wordt gesteld. Ook is een heldere weergave opgenomen van de kansen en bedreigingen. Het plan is een goed uitgangspunt voor het formuleren van beleid.

Toch zetten wij vraagtekens bij de vaststelling van het beleidsplan in nadagen van deze raadsperiode.

Allereerst is de vraag of er voldoende tijd is om het beleidsplan goed te overdenken en te laten bezinken. Het is veel omvattend en er zullen keuzes moeten worden gemaakt.

Ten tweede is continuïteit wenselijk. Als het nu wordt vastgesteld, is het nodig dat het plan wordt overgenomen door de nieuwe gemeenteraad en het nieuwe College. In de vorige raadsperiode heeft het toen zittende College veel werk gemaakt van de beleidsagenda sociaal domein. Als instrument hebben we dit in de huidige raadsperiode niet meer teruggezien. Het zou zonde zijn als dit beleidsplan Vergrijzing 2022-2032 hetzelfde lot beschoren is.

Geen geïsoleerd plan

Het plan raakt veel beleidsterreinen en moet niet los gezien worden van beleid dat voor andere doelgroepen wordt ontwikkeld. Juist daarom vinden wij het gewenst dat voor de vergrijzingproblematiek een regisseur wordt aangewezen. Deze regisseur is er voor verantwoordelijk dat de vergrijzingsproblematiek voldoende aandacht in alle plannen krijgt en ook dat geen acties worden ingezet die in andere plannen al voldoende zijn afgedekt, of overlappend zijn.

Kostenontwikkeling

Welzijnsaspecten vormen een belangrijk deel van de vergrijzingsproblematiek. Daarnaast is vooral ook de met de vergrijzing samenhangende kostenontwikkeling van belang.

In de actielijn 1 lezen wij dat groepen ouderen nogal gedetailleerd in beeld worden gebracht. Wellicht kan dit op een efficiëntere wijze aan de hand van actuariële technieken en het definiëren van "maatmensen". Op deze wijze kan wellicht ook een goede prognose van de kostenontwikkeling worden verkregen.

Bij het ontwikkelen en uitvoeren van plannen moet men zich niet laten hinderen door ook met alle uitzonderlijk situaties rekening te houden. Focus op de grotere groepen mensen waarvoor een plan wel past, in plaats van de uitzondering waarvoor het onverhoopt geen oplossing biedt... ga voor het "happy scenario" en los de randproblematiek later op.

Niet alles kan worden aangepakt

Het plan is veelomvattend en terecht wordt in het beleidsplan geconstateerd dat het plan niet uitvoerbaar is met de huidige ambtelijk bezetting. Verwacht mag worden dat er keuzes worden gemaakt en prioriteiten worden gesteld. Nagegaan moet worden waar de meeste winst kan worden gehaald in relatie tot de inspanningen en daar moet op worden ingezet. Ook besluiten met sommige bestaande inspanningen stoppen, kan ruimte opleveren.

Deel de acties op in behapbare brokken met een projectleider om te voorkomen dat een brede aanpak uiteindelijk onvoldoende resultaat oplevert.

Passend wonen

Het beleid is dat ouderen zo lang mogelijk zelfstandig blijven wonen. Sterker nog, de visie van zorgorganisaties is steeds vaker dat intramurale zorg steeds meer in de richting van palliatieve zorg zal gaan.

Van ouderen mag ook worden verwacht dat zij tijdig keuzes maken om zelfstandig te kunnen blijven wonen. Terecht is in het plan opgenomen dat zij daarbij, daar waar dat nodig is, worden geholpen.

De beschikbaarheid van passende woonlocaties is daarbij van belang. Als die woonlocaties er niet of onvoldoende zijn, heeft een planning weinig zin. Betaalbare woonlocaties dichtbij essentiële voorzieningen voor ouderen zijn essentieel.

Mantelzorg

De goedkoopste vorm van zorg is mantelzorg. Mantelzorgondersteuning en waardering van mantelzorgers zijn daarbij belangrijk. Deze aspecten moeten structureel aandacht krijgen.

Is 70+ het nieuwe 65+?

Bij het classificeren van populaties wordt nog veel de leeftijd van 65 jaar gebruikt. De vraag is of je niet van hogere leeftijden uit moet gaan. Werkenden gaan steeds later met pensioen. En 65-plussers zijn ook kwieker dan tien of twintig jaar geleden. De vraag is of daar voldoende rekening mee wordt gehouden. De doelgroep kan ons inziens worden verschoven naar 70 jaar en ouder.

Hoe relevant is triple A nog?

De vraag is of de indicator triple A nog dezelfde relevantie heeft als voorheen. Corona heeft ons veel geleerd. Immers supermarkten bezorgen thuis, apotheken bezorgen ook thuis, huisartsen leggen visites af en consulten kunnen ook digitaal.

Digibeet of dwalend door de regels

Niet ontkend kan worden dat ouderen doorgaans minder digitaal vaardig zijn dan jongeren. Maar de vraag is of het onvoldoende zelfredzaam zijn niet meer komt door de complexe regelgeving en het door de regels het bos niet meer zien, dan door het gebrek aan digitale vaardigheid. Overheidsinstanties en het bedrijfsleven moeten het niet vanzelfsprekend vinden dat inwoners/klanten het allemaal wel zullen begrijpen. Zorg ervoor dat er aanspreekpunten zijn die inwoners daar pro actief bij helpen en ook dat er bij de bejegening van inwoners van uit wordt gegaan dat regels en besluiten voor inwoners niet altijd direct duidelijk zijn.

Betrek de doelgroep

Betrek ouderen bij de problematiek. Dit kan bijvoorbeeld door met enige regelmaat ouderenpanels te organiseren, of door stelselmatig inwoners die 60, 70 of 80 jaar worden te interviewen.

In 2019 zijn alle inwoners die in dat jaar 80 jaar werden, geïnterviewd. Voor zover wij hebben kunnen nagaan, is nooit wat met de bevindingen gedaan. Dat is een gemiste kans.

Resumerend

Het beleidsplan geeft veel handvatten om de goede acties te ontplooiën. Er moeten echter nog onderbouwde keuzes worden gemaakt en er moet nog veel in actieplannen worden uitgewerkt.

Tot slot

Wij zijn graag bereid deze brief nader toe te lichten.

Hoogachtend,
namens de Adviesraad Sociaal Domein Wijdmeren.

w.g. M.J. Vredenduin